

No. Soalan : 132
PR-1342-L75194

PEMBERITAHUAN PERTANYAAN BAGI JAWAB LISAN
DEWAN RAKYAT MALAYSIA

PERTANYAAN : **JAWAB LISAN**

DARIPADA : **DATO' KAMARUDIN BIN JAFFAR**
[TUMPAT]

TARIKH : **24 MEI 2016**

SOALAN : **Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat]**
minta **MENTERI LUAR NEGERI** menyatakan
apakah pencapaian usaha-usaha damai
Filipina hasil kerjasama Kerajaan Malaysia
dan Filipina.

JAWAPAN

Tuan Yang di Pertua,

Terima kasih saya ucapkan kepada Yang Berhormat Tumpat atas pertanyaan yang dikemukakan.

Tuan Yang di Pertua,

2. Seperti Dewan yang mulia ini sedia maklum, Malaysia senantiasa komited dalam usaha mencari keamanan yang berpanjangan di Selatan Filipina. Malaysia telah memainkan peranan sebagai fasilitator kepada proses perdamaian di antara Kerajaan Filipina dan Barisan Pembebasan Islam Moro (MILF) sejak 2001 sehingga berjaya membawa kepada persetujuan kedua-dua belah pihak bagi penubuhan Bangsamoro melalui Perjanjian Komprehensif mengenai Bangsamoro (CAB) pada 27 Mac 2014.

3. Lanjutan daripada perjanjian tersebut, kedua-dua pihak telah menyediakan satu draf undang-undang autonomi yang dipanggil Bangsamoro Basic Law (BBL). Walau bagaimanapun, Draf BBL tersebut tidak dapat dipertimbangkan oleh Kongres Filipina kerana Kongres telah berhenti bersidang pada 5 Februari 2016 untuk memberi ruang kepada ahli-ahli politik Filipina untuk memulakan kempen pilihanraya masing-masing sempena Pilihanraya Umum Filipina pada 9 Mei 2016 yang lalu. Oleh itu, Draf BBL ini tidak dapat dipertimbang dan diluluskan di bawah pentadbiran Aquino.

4. Bagaimanapun, Malaysia menyambut baik komitmen Panel Pendamai Kerajaan Filipina dan *Moro Islamic Liberation Front* (MILF) yang telah dizahirkan pada 11 Februari 2016 dalam satu Mesyuarat Khas di Kuala Lumpur. Semasa pertemuan tersebut kedua-dua pihak telah mengesahkan komitmen mereka untuk meneruskan proses damai di selatan Filipina sehingga CAB berjaya dilaksanakan. Komitmen ini turut ditekankan oleh Setiausaha Luar Filipina dalam pertemuan dengan YB Menteri Luar Negeri pada 29 April 2016 di Manila. YB Menteri Luar telah menyatakan harapan Malaysia agar komitmen ini akan diteruskan oleh pentadbiran Filipina yang akan dibentuk kelak.

5. Malaysia bersedia untuk terus memainkan peranannya sebagai fasilitator dan mengadakan *engagement* berterusan dengan pelbagai *stakeholders* di Filipina terutamanya Pejabat Presiden Filipina, Pejabat Penasihat Presiden Mengenai Rundingan Damai (*Office of the Presidential Adviser on the Peace Process-OPAPP*), MILF dan juga melalui Pertubuhan Persidangan Kerjasama Islam (*Organization of Islamic Conference-OIC*) dalam usaha memastikan kejayaan pelaksanaan CAB tersebut.

6. Di samping itu juga, YAB Perdana Menteri juga telah memberi jaminan dan sokongan terhadap perjanjian damai di Selatan Filipina melalui komitmen kepada Tim Pemantauan Antarabangsa – Mindanao (IMT-M). Penglibatan IMT-M di Mindanao sejak tahun 2004 telah berjaya mengurangkan jumlah laporan pelanggaran gencatan senjata/permusuhan (*ceasefire/hostility violation*) di antara Kerajaan Filipina dan MILF secara drastik. Sebagai contoh, hanya 16 insiden dilaporkan pada tahun 2004 berbanding 569 pada tahun 2003. Ia terus berkurangan di mana tiada

sebarang insiden pelanggaran gencatan senjata dilaporkan pada tahun 2013, 2014 dan 2015. Dalam hubungan ini, mandat IMT-M telah dilanjutkan selama setahun lagi bermula 15 Mac 2016 hingga 14 Mac 2017.

7. Malaysia juga telah menyatakan komitmen kepada Filipina untuk terus membantu membangunkan keupayaan atau *capacity building* institusi-institusi dan sosio-ekonomi Bangsamoro antaranya melalui *Malaysian Technical Cooperation Program* (MTCP) yang terbukti memberikan impak positif kepada peserta. Kerjasama ini meliputi perkongsian pengalaman serta melatih masyarakat Bangsamoro dalam bidang urustadbir, pendidikan, pertanian dan sektor sosio-ekonomi yang berkenaan termasuk pembangunan luar bandar. Dari Februari 2014, seramai 77 peserta dari Bangsamoro telah dilatih di bawah Program MTCP di Malaysia. Program-program ini, secara tidak langsung akan dapat meningkatkan taraf sosioekonomi masyarakat Bangsamoro dan menjamin keamanan dan kestabilan rantau tersebut.

8. Sebagai rumusan, Malaysia akan terus memantau status pelaksanaan CAB ini di antara pihak Kerajaan Filipina dan MILF. Malaysia selaku pihak ketiga dan pemudahcara kepada proses damai ini, bersedia untuk memastikan kedua-dua pihak bekerjasama bagi memenuhi komitmen masing-masing selepas menandatangani perjanjian damai tersebut.

Sekian, terima kasih.